

STORTINGET

Innst. 169 L

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 8 LS (2019–2020)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i markedsføringsloven mv. (gjennomfø- ring av forordning (EU) 2017/2394 om forbruker- vern samarbeid)

Til Stortinget

Sammendrag

Barne- og familiedepartementet foreslår i proposisjonen endringer i markedsføringsloven, alkoholloven, jernbaneloven, kringkastingsloven, legemiddeloven, lotteriloven, luftfartsloven, sjøloven, tobakksskade-
loven og yrkestransportloven. I tillegg foreslås endringer i angrerettloven, pakkereiseloven og tjenestelo-
ven. Lovendringene legges frem i samråd med ansvar-
lige fagdepartementer.

Lovforslagene gjennomfører i norsk rett forordning (EU) 2017/2394 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbruker-
vernlovgivning, heretter kalt CPC-forordningen (Con-
sumer Protection Cooperation-forordningen). Den nye
CPC-forordningen erstatter forordning (EF) 2006/2004
om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med an-
svar for håndheving av forbrukervernlovgivning (gjel-
dende CPC-forordning), som er gjennomført i norsk
rett.

Både gjeldende og ny CPC-forordning inneholder
bestemmelser om hvordan håndhevingsorganene skal
samarbeide ved grenseoverskridende overtredelser av
forbrukervernreglene. Ny forordning inneholder mer
detaljerte og forpliktende regler om samarbeidet, særlig

når overtredelsen berører flere medlemsstater og man-
ge forbrukere.

Forordningen gir også håndhevingsorganene utvi-
det myndighet til å undersøke om overtredelser har
funnet sted, og til å stanse disse overtredelsene. Det set-
tes særlig fokus på å undersøke og stanse overtredelser i
den digitale sfæren. Den nye forordningen skal sørge for
at håndhevingsorganenes håndheving holder tritt med
den digitale utviklingen. Pålegg som håndhevingsorga-
nene gir næringsdrivende som ledd i å undersøke og
stanse overtredelser, skal også kunne håndheves av
håndhevingsorganene ved hjelp av sanksjoner.

Forordningen er EØS-relevant og ble ved EØS-ko-
miteens beslutning nr. 172/2019 av 14. juni 2019 inn-
lemmet i EØS-avtalens vedlegg XIX (forbrukervern). Be-
slutningen om å ta forordningen inn i EØS-avtalen ble
tatt med forbehold om Stortingets samtykke. Departe-
mentet foreslår derfor at Stortinget gir samtykke til god-
kjenning av EØS-komiteens beslutning, se punkt 17 i
proposisjonen.

Forordningen foreslås gjennomført i norsk rett ved
inkorporasjon, det vil si uten omskriving i norsk rett,
gjennom markedsføringsloven. Forordningens mini-
mumskrav for hva nasjonale håndhevingsorganer skal
kunne gjøre for å undersøke og stanse overtredelser som
omfattes av forordningen, krever imidlertid også lov-
endringer. Departementet foreslår derfor endringer i
undersøkelses- og håndhevingsreglene som gjelder for
Forbrukertilsynet, Helsedirektoratet, Legemiddelver-
ket, Lotteritilsynet, Luftfartstilsynet, Medietilsynet, Sjø-
fartsdirektoratet, Statens jernbanetilsyn og Statens veg-
vesen.

Proposisjonens punkt 2 omtaler den nye CPC-for-
ordningen og bakgrunnen for lovforslaget. Det redegjø-
res også nærmere for innlemmelsen av forordningen i

EØS-avtalen. Forordningens bestemmelser om undersøkelses- og håndhevingsmyndighet er, i likhet med bestemmelsene i gjeldende forordning, minimumsbestemmelser. Det vil si at medlemsstatene kan velge å gi håndhevingsorganene ytterligere myndighet. Barne- og likestillingsdepartementet (nå Barne- og familiedepartementet) sendte 28. juni 2018 et høringsnotat med forslag til gjennomføring av den nye CPC-forordningen i norsk rett på alminnelig høring.

Hovedforskjellene mellom gjeldende og ny forordning er følgende:

- Ny forordning har et større fokus på overtredelser innenfor den digitale sfæren. Håndhevingsorganene gis økt myndighet til å håndtere utfordringene knyttet til effektiv håndheving i forbindelse med e-handel og det digitale miljøet.
- Håndhevings- og samarbeidsreglene utvides til å gjelde på flere områder enn i dag ved at flere rettsakter er tatt inn i forordningens vedlegg. Nye rettsakter er for eksempel boliglånsdirektivet (2014/17/EU), betalingskontodirektivet (2014/92/EU) og lufttransportforordningen ((EF) nr. 1008/2008).
- I likhet med gjeldende forordning gjelder ny forordning overtredelser som «skader» eller «kan skade» forbrukernes kollektive interesser. Ny forordning utvider imidlertid virkeområdet ved å også gjelde overtredelser som «har skadet» forbrukernes kollektive interesser.
- Ny forordning pålegger håndhevingsorganene et mer forpliktende og tettere samarbeid i saker som involverer forbrukere i flere medlemsstater. Ny forordning gir også såkalte «eksterne varslere», for eksempel forbruker- og bransjeorganisasjoner, anledning til å varsle om saker og problemer direkte til håndhevingsorganene og til Kommisjonen.
- Kommisjonen har fått en mer sentral rolle i ny forordning. Kommisjonen skal blant annet være koordinator ved utbredte overtredelser dersom håndhevingsorganene ikke klarer å bli enige om en koordinator. Kommisjonen skal også samordne kontrollaksjoner etter forordningen, for å avdekke overtredelser av forbrukervernreglene.

Proposisjonens punkt 3 omhandler gjennomføringen av forordningen i norsk rett, herunder hvilke regler som gjelder direkte ved inkorporasjon, og hvilke regler som krever nærmere gjennomføring i norsk rett for å kunne gjøres gjeldende.

Proposisjonens punkt 4 handler om forordningens saklige og geografiske virkeområde. Forordningen får anvendelse på overtredelser av felleseuropeiske forbrukervernregler som er listet opp i forordningens vedlegg. Den får anvendelse på handlinger over landegrensene i EU/EØS-området som har skadet, skader eller vil kunne

skade kollektive forbrukerinteresser. Forordningen angir også nærmere hvilke rettsområder og rettsakter som ikke berøres av forordningen. Det foreslås å gi håndhevingsorganene samme myndighet i nasjonale saker som i grenseoverskridende saker. Dette er en videreføring av gjeldende rett.

Proposisjonens punkt 5 omtaler hvilke nasjonale håndhevingsorganer som foreslås oppnevnt som ansvarlig for håndhevingen av de ulike rettsaktene som omfattes av den nye forordningens virkeområde. Håndhevingsorganene som foreslås oppnevnt som håndhevingsorgan etter den nye forordningen, er Forbrukertilsynet, Helsedirektoratet, Legemiddelverket, Lotteritilsynet, Luftfartstilsynet, Medietilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens jernbanetilsyn og Statens vegvesen. Forbrukertilsynet foreslås gjenoppnevnt som sentralt kontaktorgan. Lovtekniske løsninger for hvert enkelt håndhevingsorgan omtales i punkt 5.3.

Proposisjonens punkt 6 til 8 omhandler håndhevingsorganenes undersøkelsesmyndighet. Dette er myndigheten til å få tilgang til opplysninger og dokumenter mm., myndigheten til å gjennomføre stedlige kontroller og beslaglegge bevis og myndigheten til å gjennomføre testkjøp med skjult identitet.

Proposisjonens punkt 9 til 14 omhandler håndhevingsorganenes håndhevingsmyndighet. Dette er myndigheten til å fatte midlertidige vedtak, myndigheten til å motta forpliktelser fra næringsdrivende om å stanse en overtredelse eller å tilby avhjelpende tiltak til berørte forbrukere og myndigheten til å informere forbrukere om hvordan de kan søke erstatning. Forordningen krever også at håndhevingsorganene skal kunne pålegge næringsdrivende å stanse en overtredelse og ha myndighet til å stanse og forby overtredelsen.

Punkt 13 omtaler myndigheten til å fjerne innhold på eller stenge tilgangen til nettbaserte grensesnitt. Etter departementets vurdering skal myndigheten til å pålegge tredjeparter å fjerne digitalt innhold kun anvendes som en subsidiær løsning dersom ingen andre effektive midler er tilgjengelige for å stanse overtredelsen. Grunnet myndighetens inngripende karakter, og at myndigheten reiser kompliserte spørsmål, blant annet om retten til ytringsfrihet, foreslår departementet at myndigheten som utgangspunkt legges til domstolene. Forslag til den nærmere domstolsprosessen omhandles i punkt 13.10.

Punkt 14 omtaler håndhevingsorganenes myndighet til å ilegge sanksjoner, både for overtredelser som omfattes av forordningen, og for manglende overholdelse av håndhevingsorganenes pålegg som ledd i å undersøke og stanse overtredelser. Bøter eller tvangsmulkt er eksempler på sanksjoner.

Proposisjonens punkt 15 omtaler generelle krav til bruk av undersøkelses- og håndhevingsmyndighet, det

vil si når og i hvilken grad håndhevingsorganenes undersøkelses- og håndhevingsmyndighet kan utøves.

Proposisjonens punkt 16 omtaler håndhevingsorganenes og Kommisjonens samarbeidsregler ved grenseoverskridende overtredelser. Disse reglene vil ved henvisningen i markedsføringsloven § 47 gjelde som norsk rett uten behov for ytterligere regulering i norsk lov.

Samarbeidsreglene gjelder for eksempel når et håndhevingsorgan i en EU/EØS-stat ber et håndhevingsorgan i en annen EU/EØS-stat om opplysninger for å kunne fastslå om det foreligger en overtredelse, eller om å stanse eller forby en overtredelse. Samarbeidsreglene regulerer også hvordan og når samordnede undersøkelses- og håndhevingstiltak skal gjennomføres. Samarbeidsreglene regulerer blant annet hvem som skal koordinere de samordnede tiltakene, hva det innebærer, og hvilke språk som skal benyttes i kommunikasjonen.

Ny forordning viderefører i stor grad samarbeidsreglene i gjeldende forordning. Forskjellen er at samarbeidsreglene i ny forordning er mer detaljerte. Ny forordning skal også i større grad sikre et effektivt samarbeid mellom håndhevingsorganene, de sentrale kontaktpunktene og Kommisjonen.

I punkt 18 i proposisjonen omtales økonomiske og administrative konsekvenser for næringsdrivende, det offentlige og forbrukerne.

Etter departementets vurdering fører de nye reglene samlet sett ikke til vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for næringsdrivende. Samlet sett vil lovforslaget heller ikke medføre økonomiske og administrative konsekvenser av vesentlig betydning for håndhevingsorganene. Det legges til grunn at eventuelle merutgifter vil kunne dekkes innenfor ordinære budsjetttrammer.

Ifølge forslaget skal håndhevingsorganene kunne begjære domstolene om å pålegge tredjeparter å fjerne digitalt nettinnsinnhold. Departementet ser imidlertid ikke for seg mer enn fem til ti saker i året hvor det kan være aktuelt å benytte denne myndigheten. Ettersom dette er en ny myndighet for håndhevingsorganene, vil det konkrete sakstilfanget imidlertid være uvisst.

Reglene som foreslås, vil, etter departementets vurdering, ha positive konsekvenser for forbrukerne. Håndhevingsorganene kan med de nye reglene i større grad avdekke brudd på forbrukervernreglene og mer effektivt kreve at næringsdrivendes overtredelser opphører. Samarbeidsreglene vil også gjøre det enklere for håndhevingsorganene å få stanset overtredelser mot norske forbrukere begått av næringsdrivende etablert i en annen EU/EØS-stat.

Håndhevingsorganenes myndighet til å ta imot forpliktende tilsagn om avhjelpende tiltak gir dem og næringsdrivende en mulighet til å ha en dialog om hva som kan gjøres for å minske de negative konsekvensene av

overtredelsene. Dette vil kunne være tids- og kostnadsbesparende for forbrukerne som slipper å ta sin sak til et klageorgan eller domstolene for å få den kompensasjon de har krav på. Det vil også kunne ivareta interessene til forbrukere som ikke har ressurser eller kapasitet til å forfølge kravet på egenhånd.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Monica Carmen Gåsvatn, lederen Kristin Ørmen Johnsen og Vetle Langedahl, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati og Silje Hjemdal, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Carl-Erik Grimstad, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til at statsråd Kjell Ingolf Ropstad i et orienteringsmøte for komiteen i Barne- og familiedepartementet 13. desember 2019 understreket at regjeringen ikke har kunnet identifisere en risiko for at forordningen vil redusere norske forbrukeres rettigheter eller påvirke forholdet mellom offentlige tjenester og private virksomheter på en negativ måte, ved at den ikke vil være drivende for økt privatisering av offentlige tjenester.

Komiteen peker videre på at regjeringen i proposisjonen oppgir å ha benyttet handlingsrommet fullt når det gjelder å ivareta norske forbrukeres interesser på best mulige måte. Det registreres videre at det er avklart at boteleggingsmyndigheten ikke kan overdras til private virksomheter.

Komiteen registrerer at det i høringsinnspillene har vært stor uenighet rundt hvilket håndhevingsorgan som skal gis myndighet til å fjerne digitalt innhold. Komiteen viser til regjeringens begrunnelser og konklusjoner og støtter regjeringens forslag om at håndhevingsorganene skal kunne begjære domstolene om å pålegge tredjeparter å fjerne digitalt innhold.

Komiteens medlem fra Senterpartiet registrerer at forslaget om å pålegge en tredjepart å fjerne digitalt nettinnsinnhold har vært i fokus hos høringsinstansene. Å pålegge noen å fjerne digitalt nettinnsinnhold på nettbaserte grensesnitt reiser vanskelige og prinsipielle spørsmål. Viktige hensyn som næringsdrivendes rettsikkerhet, effektivitetshensyn og forholdet til yttringsfrihet må vurderes. Det er et inngripende tiltak, og derfor er det viktig at det er strenge vilkår for når det skal benyttes.

Dette medlem viser til at det gjøres unntak for Legemiddelverket, og at de får myndighet til å pålegge tredjepart fjerning av nettinnsinnhold hvis/når overtredelse

på deres tilsynsområde finner sted. Dette medlem er av den oppfatning at de ulike tilsynsorganene innehar den nødvendige kompetansen som tilsier at de innenfor sitt område kunne ha fått myndighet til å pålegge tredjepart fjerning av digitalt nettinhold, med mulighet for domstolsprøving. Dette medlem forutsetter at regjeringen har gjort nøye vurderinger, og legger til grunn at utvidelsen ikke vil gå ut over domstolenes ressurssituasjon samt saksbehandlingstid på andre viktige rettsområder.

Komiteen registrerer at regjeringen anslår at det kun vil være moderate budsjettmessige konsekvenser av en slik adgang til å fjerne digitalt innhold. I proposisjonen på side 185 står følgende:

«Departementet ser imidlertid ikke for seg mer enn fem til ti saker i året hvor det kan være aktuelt å benytte denne myndigheten.»

Komiteen viser til at det vil være usikkerhet knyttet til hva det konkrete sakstilfanget vil være, ettersom dette vil innebære en ny myndighet for håndhevsorganene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en egen vurdering av de økonomiske konsekvensene for domstolene av implementeringen av forordning (EU) 2017/2394, i forbindelse med budsjettproposisjonen for 2021.»

Komiteen viser til at forslaget om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning behandles i en egen innstilling, jf. Innst. 170 S (2019–2020).

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen foreta en egen vurdering av de økonomiske konsekvensene for domstolene av implementeringen av forordning (EU) 2017/2394, i forbindelse med budsjettproposisjonen for 2021.

Komiteens tilråding

Tilrådingen fremmes av en samlet komité

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i markedsføringsloven mv. (gjennomføring av forordning (EU) 2017/2394 om forbrukervernsamarbeid)

I

I lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. gjøres følgende endringer:

§ 34 skal lyde:

§ 34 *Opplysningsplikt og stedlig kontroll mv.*

Enhver plikter å gi Forbrukertilsynet og Markedsrådet de opplysningene disse myndighetene krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven, herunder opplysninger som er nødvendige for å vurdere om en handelspraksis er urimelig. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig, innen en fastsatt frist. *På samme vilkår som nevnt i første og annet punktum kan alle typer informasjon og bærere av slik informasjon kreves utlevert.*

Forbrukertilsynet og Markedsrådet kan undersøke alle lokaler, grunn, innretninger og utstyr, herunder transportmidler, som den næringsdrivende bruker i sin næringsvirksomhet. Representanter for eller ansatte hos den næringsdrivende plikter å gi nødvendig veiledning og bistand ved gjennomføringen av kontrollen. Forbrukertilsynet og Markedsrådet kan anmode om bistand fra politiet til å gjennomføre kontrollen.

Forbrukertilsynet og Markedsrådet kan *selv ta beslag i dokumenter og gjenstander, og ta kopier*, som de finner påkrevet for å utføre sine gjøremål etter loven. *Beslaget kan bare opprettholdes så lenge og i det omfanget det er nødvendig.*

Taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten, eller retten til å foreta *stedlig kontroll og beslag*, etter denne paragrafen. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, dokumenter, *gjenstander eller* annet som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120, med unntak av § 118 første ledd første punktum. Når det er mistanke om overtredelse av bestemmelser som Forbrukertilsynet fører tilsyn med etter § 35 første ledd, og særlige hensyn gjør det nødvendig, kan en tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste pålegges å gi opplysninger om *antall markedsføringshenvendelser ved elektroniske kommunikasjonsmetoder*, avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse, selv om opplysningene er omfattet av straffeprosessloven § 118 første ledd *annet punktum*.

Forbrukertilsynet kan kjøpe varer og tjenester, om nødvendig med skjult identitet, for å avdekke brudd på bestemmelser som Forbrukertilsynet fører tilsyn med etter § 35 første ledd, og for å innhente bevis til bruk i Forbru-

kertilsynets saksbehandling. Forbrukertilsynet kan helt eller delvis kreve tilbake kjøpesummen eller kreve betalingskrav ettergitt, i den grad dette ikke fører til en uforholdsmessig ulempe for den næringsdrivende.

§ 36 annet ledd skal lyde:

Dersom Forbrukertilsynet finner at en næringsdrivende handler i strid med bestemmelsene nevnt i § 35, kan Forbrukertilsynet *innhente* skriftlig bekreftelse på at det ulovlige forholdet skal opphøre, eller fatte vedtak. *Forbrukertilsynet kan også innhente skriftlig bekreftelse på at næringsdrivende skal tilby avhjelpende tiltak til berørte forbrukere.*

§ 39 første ledd skal lyde:

Forbrukertilsynet og Markedsrådet kan, dersom de finner at inngrep tilsies av hensyn som nevnt i § 35 annet ledd, fatte enkeltvedtak om:

- a) forbud eller påbud etter § 40
- b) tvangsmulkt etter § 41
- c) overtredelsesgebyr etter § 42.

Et vedtak etter bokstav a og b gjelder i fem år dersom ikke annet fremgår av vedtaket. Vedtaket kan maksimalt gjelde i ti år. Vedtaket kan fornyes.

§ 39 annet ledd skal lyde:

Forbrukertilsynet kan fatte vedtak etter første ledd bokstav a med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger brudd på bestemmelser som Forbrukertilsynet fører tilsyn med etter § 35, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser. Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virkningstidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i første punktum er oppfylt.

Gjeldende § 39 annet og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

§ 39 tredje ledd første punktum skal lyde:

Vedtak etter første og annet ledd kan også rettes mot medvirkere.

§ 40 skal lyde:

§ 40 Forbuds- og påbudsvedtak

Det kan nedlegges forbud og gis påbud for å sikre at bestemmelser som nevnt i § 35 første ledd overholdes. Det kan forbys å nytte eller tilsikte å nytte vilkår som nevnt i § 22.

Gjeldende § 41 oppheves. Gjeldende § 42 blir § 41.

§ 41 første ledd skal lyde:

For å sikre at vedtak etter § 40 eller bekreftelser etter § 36 annet ledd overholdes, skal det fastsettes en tvangsmulkt som må betales dersom vedtaket eller bekreftelsen

ikke blir etterlevd. Fastsettelse av tvangsmulkt kan unnlates dersom særlige grunner tilsier det.

§ 41 tredje ledd skal lyde:

For å sikre at pålegg etter § 34 første ledd etterkommes, kan det fastsettes en tvangsmulkt som skal betales dersom pålegget ikke etterkommes. Annet ledd første punktum gjelder tilsvarende.

Gjeldende § 43 blir § 42.

§ 42 første ledd skal lyde:

Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av § 6, § 10, § 11, § 12, § 13, § 13 a, § 14 første ledd, § 15, § 16, § 16 a første ledd bokstav a, § 17, § 18, § 20 annet ledd eller av forskrift i medhold av § 6 femte ledd eller § 10, som anses som vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger, kan det ilegges overtredelsesgebyr som den som vedtaket retter seg mot, skal betale. *Der den næringsdrivende, eller noen som opptrer på den næringsdrivendes vegne, forsettlig eller uaktsomt bryter bistandsplikten ved stedlig kontroll etter § 34 annet ledd, kan den næringsdrivende ilegges overtredelsesgebyr.*

§ 43 skal lyde:

§ 43 Pålegg om fjerning av digitalt nettinhold mv.

Dersom en overtredelse av bestemmelser som Forbrukertilsynet fører tilsyn med etter § 35 første ledd, medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Forbrukertilsynet pålegge

- a) en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,
- b) en internetttilbyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- c) en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- d) en registerenhet for toppdomener eller en domeneregistrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenaavn til Forbrukertilsynet.

Ved vurderingen av om pålegg skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, saksøktes interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Ny § 43 a skal lyde:

§ 43 a Midlertidig forføyning ved pålegg etter § 43

Retten treffer pålegg etter § 43 som midlertidig forføyning etter reglene i tvisteloven kapittel 32 og 34, med de tilpasninger som følger av § 43 b og § 43 c. Den som overtrer regelverket etter § 43 første ledd og den som skal gjennomføre pålegget etter § 43 første ledd bokstav a til d, får stilling som saksøkt.

Begjæring om midlertidig forføyning settes frem skriftlig for Oslo byfogdembete. Begjæringen må angi alle partene. I begjæringen skal det redegjøres for de grunner den bygger på. Dokumenter som påberopes og som saksøkeren er i besittelse av, skal følge med begjæringen.

Ny § 43 b skal lyde:

§ 43 b *Rettens avgjørelse mv.*

Dersom den som overtrer regelverket etter § 43 første ledd er ukjent eller har ukjent adresse, kan kjennelse som beslutter midlertidig forføyning etter § 43 a første ledd, treffes uten at den som overtrer regelverket innkalles til muntlig forhandling. Meddelelser fra retten til den som overtrer regelverket etter § 43 første ledd kan i så fall unnlates. I tilfeller som nevnt i første punktum kan den som overtrer regelverket etter § 43 første ledd kreve etterfølgende muntlige forhandlinger etter tvisteloven § 32-8.

Dersom en ankesak ikke er avgjort når den som overtrer regelverket etter § 43 første ledd krever etterfølgende muntlige forhandlinger etter tvisteloven § 32-8, skal behandlingen av ankesaken stanses. Ankesaken og avgjørelser i ankesaken som gjelder sakens realitet, faller bort dersom retten treffer ny realitetsavgjørelse etter etterfølgende muntlige forhandlinger. Rettens avgjørelse truffet på grunnlag av etterfølgende muntlige forhandlinger kan påankes.

Ny § 43 c skal lyde:

§ 43 c *Forholdet til tvistelovens regler*

Den som skal gjennomføre pålegget etter § 43 første ledd bokstav a til d kan bare ilegges ansvar for saksøkerens sakskostnader etter tvisteloven kapittel 20 i ankesak der denne parten har anket. Det kan likevel ilegges sakskostnader etter tvisteloven § 20-4 bokstav c.

Tvisteloven § 32-9 gjelder ikke for den som skal gjennomføre pålegget etter § 43 første ledd bokstav a til d.

Tvisteloven § 34-6 første ledd bokstav c gjelder ikke der saksøkeren har fått medhold i kravet.

§ 44 tredje ledd skal lyde:

§ 47 får anvendelse på handlinger som strider mot bestemmelser som gjennomfører EØS-lovgivningen som er tatt inn i vedlegg til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2394 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning og om oppheving av forordning (EF) nr. 2006/2004. Bestemmelsen får bare anvendelse hvis lovbruddet rammer forbrukere som har bopel i en annen medlemsstat enn der lovbruddet har sin opprinnelse eller har funnet sted, der den næringsdrivende er etablert eller der bevismaterialet befinner seg.

§ 47 skal lyde:

§ 47 *Innlemmelse av forordning om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning*

EØS-avtalen vedlegg XIX nr. 7f (europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2394 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning og om oppheving av forordning (EF) nr. 2006/2004 (forordning om forbrukervern-samarbeid)) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegget selv, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Departementet kan ved forskrift oppnevne myndigheter som håndhever forordningens bestemmelser, sentralt kontaktorgan og eksterne varslere.

II

I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader gjøres følgende endringer:

§ 35 annet ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan foreta slik gransking og besiktigelse som den finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven, *herunder kreve utlevert og beslaglegge dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet*, og gir de pålegg og treffer de vedtak som er nødvendige for gjennomføringen av tilsynet.

§ 36 første ledd tredje punktum skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan *innhente* skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet er opphørt.

§ 36 annet og tredje ledd skal lyde:

Helsedirektoratet kan fatte vedtak etter første ledd første punktum med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 35, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser.

Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virknings-tidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i annet ledd er oppfylt.

Gjeldende annet til sjette ledd blir fjerde til åttende ledd.

Ny § 36 d skal lyde:

§ 36 d *Pålegg om fjerning av digitalt nettinnhold mv.*

Dersom en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 35, medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Helsedirektoratet og etter reglene i markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c pålegge

- a) en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,
- b) en internettilbyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- c) en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- d) en registerenhet for toppdomener eller en domene-registrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenaavn til Helsedirektoratet.

Ved vurderingen av om pålegg skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, saksøktens interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Ny § 38 a skal lyde:

§ 38 a *Forholdet til taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale*

Taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten, eller retten til å foreta gransking og besiktigelse, etter §§ 35 og 38. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120, med unntak av § 118 første ledd første punktum. Når det er rimelig grunn til mistanke om overtredelse av tobakksskadeloven §§ 22 til 24, og særlige hensyn gjør det nødvendig, kan en tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste pålegges å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse, selv om opplysningene er omfattet av straffeprosessloven § 118 første ledd annet punktum.

III

I lov 22. juni 2018 nr. 77 om endringer i tobakksskadeloven (ulovlig handel med tobakkssvarer mv.) gjøres følgende endringer:

§ 35 sjette ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan for øvrig foreta slik gransking og besiktigelse som den finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven, *herunder kreve utlevert og beslaglegge dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet*, og gir de pålegg og treffer de vedtak som er nødvendige for gjennomføringen av tilsynet.

§ 36 første ledd tredje punktum skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan *innhente* skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet har opphørt.

§ 36 annet og tredje ledd skal lyde:

Helsedirektoratet kan fatte vedtak etter første ledd første punktum med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 35, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser.

Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virkningstidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i annet ledd er oppfylt.

Gjeldende annet til femte ledd blir fjerde til syvende ledd.

IV

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. gjøres følgende endringer:

§ 9-3 første ledd annet punktum skal lyde:

Helsedirektoratet kan foreta slik gransking og besiktigelse, *herunder kreve utlevert og beslaglegge dokumenter mv.*, som det finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven.

§ 9-3 første ledd nytt tredje, fjerde og femte punktum skal lyde:

Helsedirektoratet kan undersøke alle lokaler, grunn, innretninger og utstyr, herunder transportmidler, som den næringsdrivende bruker i sin næringsvirksomhet. Representanter for eller ansatte hos den næringsdrivende plikter å gi nødvendig veiledning og bistand ved gjennomføringen av kontrollen. Helsedirektoratet kan anmode om bistand fra politiet til å gjennomføre kontrollen.

§ 9-3 nytt tredje ledd skal lyde:

Taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten, eller retten til å foreta gransking og besiktigelse, etter denne paragrafen. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120, med unntak av § 118 første ledd første punktum. Når det er rimelig grunn til mistanke om overtredelse av alkoholloven § 9-2, og særlige hensyn gjør det nødvendig, kan en tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste pålegges å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse, selv om opplysningene er omfattet av straffeprosessloven § 118 første ledd annet punktum.

§ 9-4 første ledd tredje punktum skal lyde:

Helsedirektoratet kan *innhente* skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet skal opphøre.

§ 9-4 tredje til sjette ledd skal lyde:

Dersom en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 9-3, medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Helsedirektoratet og etter reglene i markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c pålegge

- a) *en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,*
- b) *en internettilbyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,*
- c) *en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,*
- d) *en registerenhet for toppdomener eller en domeneregistrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenavn til Helsedirektoratet.*

Ved vurderingen av om pålegg etter tredje ledd skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, saksøktes interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Helsedirektoratet kan fatte vedtak etter første ledd første punktum med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger en overtredelse av § 9-2, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser.

Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virknings-tidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i femte ledd er oppfylt.

Gjeldende tredje til femte ledd blir nytt syvende til niende ledd.

V

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester gjøres følgende endringer:

§ 2-12 skal lyde:

§ 2-12 *Medietilsynets myndighet i grenseoverskridende saker*

Medietilsynet kan innhente skriftlig bekreftelse fra kringkaster eller tilbyder av en audiovisuell bestillingstjeneste under norsk jurisdiksjon på at overtredelse av bestemmelser som nevnt i § 44 tredje ledd i markedsføringsloven skal opphøre. Medietilsynet kan videre forby kringkasteren eller tilbyder av den audiovisuelle bestillingstjenesten å sende innslag hvis det foreligger slik overtredelse i disse innslagene.

Medietilsynet eller Medieklagenemnda kan fatte vedtak etter første ledd annet punktum med midlertidig

virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger brudd på bestemmelser som Medietilsynet fører tilsyn med etter markedsføringsloven § 47, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser. Tiltaket skal være proporsjonalt og ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å nå målet om å stanse overtredelsen. Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virknings-tidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i dette ledd er oppfylt.

Dersom en overtredelse av bestemmelser som Medietilsynet fører tilsyn med etter markedsføringsloven § 47 første ledd, medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Medietilsynet pålegge

- a) *en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,*
- b) *en internettilbyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,*
- c) *en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,*
- d) *en registerenhet for toppdomener eller en domeneregistrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenavn til Medietilsynet.*

Ved vurderingen av om pålegg skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, saksøktes interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Ved pålegg etter tredje ledd gjelder markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c tilsvarende.

Opplysningsplikten i § 2-11 går foran taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, dokumenter eller annet som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120, med unntak av § 118 første ledd første punktum.

Medietilsynets kompetanse etter denne bestemmelsen gjelder kun for de bestemmelsene Medietilsynet etter markedsføringsloven § 47 annet ledd er oppnevnt som vedkommende myndighet til å håndheve.

Departementet kan gi forskrift om vedtak om forbud og midlertidige tiltak.

§ 10-3 første ledd skal lyde:

Medietilsynet kan ved overtredelse av bestemmelsene i §§ 2-1 til 2-11, §§ 2-13 til 2-19, kapittel 3, § 6-4, § 8-1 og § 8-2 eller forskrift eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av disse bestemmelsene, illegge overtredelsesgebyr overfor den som er ansvarlig for overtredelsen beregnet etter regler fastsatt av Kongen.

VI

I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. gjøres følgende endringer:

§ 19 annet ledd skal lyde:

Kongen gir forskrift om reklame for legemidler, herunder utdeling av prøver i reklameøyemed. I forskriften kan det bl.a. gis regler om tilbakekalling av markedsføringstillatelsen ved brudd på reklamebestemmelsene og inntas forbud mot visse former for reklame. *Forskriften kan også gi bestemmelser om midlertidige tiltak.*

Ny § 21 a skal lyde:

§ 21 a Dersom en overtredelse av bestemmelser som Statens legemiddelverk fører tilsyn med etter legemiddeloven kapittel VII med tilhørende forskrift, medfører betydelig helserisiko, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan Statens legemiddelverk pålegge

- a) en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,
- b) en internettilyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- c) en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- d) en registerenhet for toppdomener eller en domene-registrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenaavn til Statens legemiddelverk.

Ved vurderingen av om pålegg skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, partenes interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger brudd på bestemmelser som Statens legemiddelverk fører tilsyn med etter kapittel VII, kan Statens legemiddelverk gi pålegg etter første ledd med midlertidig virkning. Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virkningstidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene er oppfylt.

§ 28 annet ledd skal lyde:

Departementet kan kreve å få utlevert og beslaglegge de oppgaver, dokumenter og opplysninger som er nødvendige for å ivareta tilsynet og foreta de nødvendige kontroller av virksomheter, produksjon, omsetning og markedsføringsaktiviteter m.v. som berøres av denne lov, så lenge og i det omfanget det er nødvendig. Lovbestemt taushetsplikt er ikke til hinder for tilsynet.

§ 28 femte ledd skal lyde:

Dersom frist for oppfyllelse av pålegg oversettes, kan departementet fastsette tvangsmulkt overfor den an-

svarlige i form av engangsmulkt eller løpende dagsmulkt. *Tvangsmulkt kan tilsvarende fastsettes ved brudd på innhentet skriftlig bekreftelse fra den næringsdrivende på at denne skal tilby avhjelpende tiltak til berørte forbrukere. Tvangsmulktens størrelse fastsettes under hensyn til hvor viktig det er at pålegget eller forpliktende avhjelpende tiltak blir gjennomført og hvilke kostnader disse anses å medføre.*

§ 28 siste ledd skal lyde:

Ved overtredelse av legemiddeloven §§ 19 og 21 eller forskrifter gitt med hjemmel i disse bestemmelsene, kan departementet innhente skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet skal opphøre. *I tilfeller hvor markedsføring av et legemiddel har vært ulovlig, kan departementet innhente skriftlig bekreftelse på at næringsdrivende skal tilby avhjelpende tiltak til berørte forbrukere.*

§ 28 a første ledd skal lyde:

EFTAs overvåkingsorgan kan treffe vedtak om overtredelsesgebyr og tvangsmulkt for overtredelse av forpliktelser som følger av markedsføringstillatelse utstedt i sentral prosedyre.

§ 28 a tredje ledd skal lyde:

Der den næringsdrivende, eller noen som opptretr på den næringsdrivendes vegne, forsettlig eller uaktsomt overtrer pålegg om stedlig kontroll etter § 28 annet ledd, kan den næringsdrivende ilegges overtredelsesgebyr.

Gjeldende tredje til sjette ledd blir fjerde til syvende ledd.

VII

I lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. gjøres følgende endringer:

§ 7 c første ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av regler om passasjerrettigheter som er tatt inn i EØS-avtalen. *I forskriften kan det gis regler om gjennomføring og utfylling av passasjerrettighetsreglene og bestemmes hvem som skal føre tilsyn med at reglene følges.*

Ny § 11 c skal lyde:

§ 11 c (Tilsyn med passasjerrettigheter)

Ved tilsyn med at reglene om passasjerrettigheter følges, har tilsynsmyndigheten kompetanse til:

- a) å kreve opplysninger, foreta stedlig kontroll og beslag eller gjennomføre testkjøp etter markedsføringsloven § 34,
- b) å gi pålegg om retting eller opphør av forhold i strid med bestemmelsene i § 7 c første ledd. Tilsynsmynd-

digheten kan fatte vedtak med midlertidig virkning etter reglene i markedsføringsloven § 39,

- c) å innhente skriftlig bekreftelse på at et ulovlig forhold skal opphøre og å innhente skriftlig bekreftelse fra en næringsdrivende om at denne skal tilby avhjelpende tiltak til berørte passasjerer,
- d) å fastsette tvangsmulkt som nevnt i § 13. Tvangsmulkt kan benyttes til å sikre etterlevelse av alle vedtak og bekreftelser som nevnt i bokstav a til c,
- e) å begjære fjerning av digitalt netttinnhold etter reglene i markedsføringsloven §§ 43 til 43 c.

Ny § 13 a skal lyde:

§ 13 a (Overtredelsesgebyr)

Tilsynsmyndigheten kan ilegge et foretak overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som har handlet på foretakets vegne, overtrer bestemmelse gitt i medhold av § 7 c første ledd. Det samme gjelder ved manglende medvirkning til stedlig kontroll, jf. § 11 c bokstav a.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes etter fem år. Fristen avbrytes når tilsynsorganet meddeler et foretak at det er mistenkt for overtredelse av bestemmelse gitt i eller i medhold av § 7 c eller pålegg gitt i medhold av disse bestemmelsene.

VIII

I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart gjøres følgende endringer:

§ 10-42 skal lyde:

§ 10-42 Gjennomføring av EØS-regler om passasjerrettigheter

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av regler om passasjerrettigheter som er tatt inn i EØS-avtalen. I forskriften kan det gis regler om gjennomføring og utfylling av passasjerrettighetsreglene, og bestemmes hvem som skal føre tilsyn med at reglene følges.

Ved tilsyn med at reglene om passasjerrettigheter følges, har tilsynsmyndigheten kompetanse til:

- a) å kreve opplysninger, foreta stedlig kontroll og beslag eller gjennomføre testkjøp etter markedsføringsloven § 34,
- b) å gi pålegg om retting eller opphør av forhold i strid med bestemmelsene i første ledd. Tilsynsmyndigheten kan fatte vedtak med midlertidig virkning etter reglene i markedsføringsloven § 39,
- c) å innhente skriftlig bekreftelse på at et ulovlig forhold skal opphøre og å innhente skriftlig bekreftelse fra en næringsdrivende om at denne skal tilby avhjelpende tiltak til berørte passasjerer,
- d) å fastsette tvangsmulkt som nevnt i § 13 a-4. Tvangsmulkt kan benyttes til å sikre etterlevelse av alle vedtak og bekreftelser som nevnt i bokstav a til c,
- e) å ilegge overtredelsesgebyr som nevnt i § 13 a-5 der denne viser til bestemmelsen her, og

f) å begjære fjerning av digitalt netttinnhold etter reglene i markedsføringsloven §§ 43 til 43 c.

§ 13 a-5 første ledd nr. 9 skal lyde:

- 9. har overtrådt, eller latt være å etterkomme, krav eller pålegg under tilsyn, besiktigelse eller undersøkelse som nevnt i §§ 4-2, 4-8 eller 5-2, § 5-8 annet ledd, § 7-2, § 7-26 tredje ledd, § 7-27 annet og tredje ledd, § 9-8, § 10-42 annet ledd bokstav a og § 13 a-3.

§ 13 a-5 første ledd nr. 10 skal lyde:

- 10. har latt være å etterkomme pålegg om å gi opplysninger i medhold av § 7-26, § 7-27 annet og tredje ledd, § 9-8, § 10-42, § 13 a-1, eller som gir uriktige opplysninger som svar på slikt pålegg.

IX

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten gjøres følgende endringer:

§ 418 a skal lyde:

§ 418 a Passasjerrettigheter

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56y (Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1177/2010 av 24. november 2010 om passasjerenes rettigheter ved sjøreiser og reiser på indre vannveier og om endring av forordning (EF) nr. 2006/2004) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring og utfylling av forordningen.

Departementet kan gi forskrift om etablering og finansiering av et klageorgan for løsning av tvister mellom passasjerer og den som mot vederlag driver passasjerfrakt med båt, eller andre som i forbindelse med slik transport har forpliktelser overfor passasjerene. Luftfartsloven §§ 10-44 til 10-47, herunder regler om departementets adgang til å gi regler i forskrift, gjelder tilsvarende.

§ 418 b skal lyde:

§ 418 b Pålegg om retting eller opphør, skriftlig bekreftelse og tvangsmulkt ved brudd på passasjerrettigheter

Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om retting eller opphør av forhold som er i strid med bestemmelser eller vedtak gitt i eller i medhold av § 418 a, og kan fastsette vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med krav etter disse bestemmelsene.

Pålegg om retting kan også gis med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger et brudd med bestemmelsene gitt i eller i medhold av § 418 a, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på passasjerenes kollektive interesser. Vedtaket skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virkningstidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene etter første punktum er oppfylt.

Tilsynsmyndigheten kan innhente skriftlig bekreftelse som nevnt i markedsføringsloven § 36 annet ledd.

For å sikre at pålegg etter første og annet ledd blir etterlevd, kan tilsynsmyndigheten fastsette løpende tvangsmulkt som løper inntil forholdet er rettet. Det kan fastsettes tvangsmulkt overfor den ansvarlige for å sikre etterlevelse av skriftlige bekreftelser innhentet etter bestemmelsen i tredje ledd.

Departementet kan gi forskrift om fastsettelse og utmåling av tvangsmulkt, om hvor lenge tvangsmulkten kan løpe, og om adgangen til å ettergi tvangsmulkt.

§ 418 c skal lyde:

§ 418 c Overtredelsesgebyr ved manglende etterlevelse av passasjerrettigheter og medvirkning til stedlig kontroll

Tilsynsmyndigheten kan ilegge en virksomhet overtredelsesgebyr ved overtredelse av bestemmelsene gitt i eller i medhold av § 418 a, eller brudd på plikt til medvirkning ved stedlig kontroll etter § 418 d første ledd første punktum.

Foretak kan ilegges overtredelsesgebyr når overtredelsen er begått av noen som har handlet på vegne av virksomheten. Fysiske personer kan ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.

Ved avgjørelsen av om det skal ilegges overtredelsesgebyr og ved utmålingen av gebyret skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet og varighet, graden av skyld og virksomhetens økonomiske evne.

Overtredelsesgebyret forfaller til betaling to måneder etter at vedtaket er fattet. Tilsynsmyndigheten kan i særlige tilfeller frafalle ilagt overtredelsesgebyr. Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Dersom virksomheten går til søksmål mot staten for å prøve vedtaket, suspenderes tvangskraften.

Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes når tilsynsmyndigheten meddeler en virksomhet at virksomheten er mistenkt for overtredelse som nevnt i første ledd.

Departementet kan gi forskrift om utmåling av overtredelsesgebyr.

§ 418 d skal lyde:

§ 418 d Tilsyn

Ved tilsyn med at reglene om passasjerrettigheter etter § 418 a følges, har tilsynsmyndigheten tilsvarende myndighet som nevnt i markedsføringsloven § 34. Tilsynsmyndigheten kan fremme begjæring om fjerning av digitalt nettinnhold etter markedsføringsloven § 43.

Departementet kan gi forskrift om hvem som skal føre tilsyn med at reglene om passasjerrettigheter følges, tilsynsmyndighetens kompetanse og måten tilsynet skal utøves på.

For å sikre at plikter som følger av bestemmelsene gitt i første ledd første punktum, eller pålegg gitt i medhold av

disse bestemmelsene blir etterlevd, kan tilsynsmyndigheten overfor den ansvarlige fastsette en tvangsmulkt som løper inntil forholdet er rettet. Kompetansen til å gi forskrift etter § 418 b femte ledd gjelder tilsvarende.

Gjeldende § 418 d blir ny § 418 e.

X

I lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. gjøres følgende endringer:

§ 12 fjerde ledd oppheves.

§ 16 fjerde ledd oppheves.

Ny § 16 a skal lyde:

§ 16 a Lotteritilsynets undersøkelsesmyndighet ved tilsyn med reglene om pyramidespill m.v.

Enhver plikter å gi Lotteritilsynet de opplysninger som er nødvendige for at tilsynet skal kunne vurdere om en virksomhet er en ulovlig pyramideordning etter § 16.

Når det er rimelig grunn til å anta at det foreligger en overtredelse av § 16, har Lotteritilsynet adgang til å gjennomføre slik gransking og besiktigelse av lokaler, innretninger og utstyr som det finner nødvendig hos den næringsdrivende, herunder kreve utlevert og beslaglegge dokumenter, data, gjenstander eller annet i et nødvendig tidsrom. Representanter for eller ansatte hos den næringsdrivende plikter å gi nødvendig veiledning og bistand ved gjennomføringen av kontrollen. Lotteritilsynet kan anmode om bistand fra politiet til å gjennomføre kontrollen.

Taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten, eller retten til å foreta gransking og besiktigelse, etter denne paragrafen. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, dokumenter, data, gjenstander eller annet som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120, med unntak av § 118 første ledd første punktum. Når det er rimelig grunn til mistanke om overtredelse av lotteriloven § 16, og særlige hensyn gjør det nødvendig, kan en tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste pålegges å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse, selv om opplysningene er omfattet av straffeprosessloven § 118 første ledd annet punktum.

Lotteritilsynet kan kjøpe varer og tjenester, om nødvendig med skjult identitet, for å avdekke overtredelser av § 16, og for å fremskaffe bevis til bruk i Lotteritilsynets saksbehandling i disse sakene. Lotteritilsynet kan helt eller delvis kreve tilbake kjøpesummen eller kreve betalingskrav ettergitt, i den grad dette ikke fører til en uforholdsmessig ulempe for den næringsdrivende.

Ny § 16 b skal lyde:

§ 16 b *Lotteritilsynets håndhevingsmyndighet ved tilsyn med reglene om pyramidespill m.v.*

Lotteritilsynet kan gi pålegg om retting eller stans med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger en overtredelse av § 16, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser. Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virkningstidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i første punktum er oppfylt.

Lotteritilsynet kan innhente skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at overtredelse av § 16 første og annet ledd skal opphøre. Lotteritilsynet kan også innhente skriftlig bekreftelse på at overtrederen skal tilby avhjelpende tiltak til berørte forbrukere.

For å sikre at pålegg etter første ledd, skriftlige bekreftelser etter annet ledd og plikter som følger av bestemmelsene i § 16 a første og annet ledd blir etterlevd, kan Lotteritilsynet overfor den ansvarlige fastsette en tvangsmulkt som løper inntil forholdet er rettet eller stanset.

Ny § 16 c skal lyde:

§ 16 c *Pålegg om fjerning av digitalt nettinnsinnhold mv. ved overtredelser av § 16*

Dersom en overtredelse av § 16 medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Lotteritilsynet pålegge

- a) en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,
- b) en internettilyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- c) en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- d) en registerenhet for toppdomener eller en domene-registrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenavn til Lotteritilsynet.

Ved vurderingen av om pålegg skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, saksøktes interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c gjelder tilsvarende.

XI

I lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy gjøres følgende endringer:

§ 32 a femte ledd skal lyde:

(5) Departementet kan peike ut eit handhevingsorgan som skal føre tilsyn med at reglar gjevne i, eller med heimel i, første til fjerde ledd vert følgde. *Handhevings-*

organet har tilsvarende kompetanse til å gjere gransking, krevje opplysningar frå ein kvar, gjennomføre kontroll på tenesteytaren sin eigedom med hjelp frå tenesteytaren, gjere testkjøp og hente inn stadfesting frå tenesteytar på vilkår som nemnt i marknadsføringslova § 34 og § 36 andre ledd.

§ 32 a nytt sjette til åttende ledd skal lyde:

(6) Handhevingsorganet kan gjere vedtak om påbod eller forbod dersom det er nødvendig for å sikre at reglane i første til fjerde ledd vert etterlevde. For melombels vedtak gjeld § 39 i marknadsføringslova tilsvarende. Handhevingsorganet kan på tilsvarende vilkår som nemnt i marknadsføringslova § 43 fremje krav om å fjerne digitalt nettinnsinnhold mv.

(7) For å sikre oppfylging av vedtak fastsett etter sjette ledd første og andre punktum skal handhevingsorganet fastsette ei tvangsmulkt. Handhevingsorganet kan òg fastsette tvangsmulkt for den som har plikt til å gje opplysningar, eller gje stadfesting som nemnt i femte ledd. Det kan gjerast unntak frå plikta til å fastsette tvangsmulkt i særlege tilfelle. Marknadsføringslova § 41 gjeld elles tilsvarende.

(8) Handhevingsorganet kan fastsette lovbrotsgebyr for ei verksemd dersom verksemda eller nokon på vegne av verksemda har handla i strid med reglane i første til fjerde ledd. Dette gjeld òg dersom verksemda eller nokon på vegne av verksemda ikkje hjelper til ved gjennomføring av kontroll på tenesteytaren sin eigedom, jf. femte ledd. Marknadsføringslova § 42 andre og tredje ledd gjeld tilsvarende. Departementet kan i forskrift gi reglar om utmåling av lovbrotsgebyret.

XII

I lov 19. juni 2009 nr. 103 om tjenestevirksomhet skal § 19 nytt tredje ledd lyde:

Forbrukertilsynet og Markedsrådet skal føre kontroll med at bestemmelsen overholdes. Kontrollen utøves i samsvar med reglene i markedsføringsloven §§ 32 til 41, § 42 første ledd annet punktum og § 43. Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsen som anses som vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger, kan det ilegges et overtredelsesgebyr som den som vedtaket retter seg mot, skal betale. Ved vedtak om overtredelsesgebyr gjelder markedsføringsloven § 42 annet og tredje ledd tilsvarende.

XIII

I lov 20. juni 2014 nr. 27 om opplysningsplikt og angre rett ved fjernsalg og salg utenom faste forretningslokaler gjøres følgende endringer:

§ 41 skal lyde:

§ 41 Tilsyn og håndheving

Forbrukertilsynet og Markedsrådet skal føre kontroll med at bestemmelser i, eller bestemmelser gitt i medhold av denne loven, overholdes. Kontrollen utøves i samsvar med reglene i markedsføringsloven §§ 32 til 41, § 42 første ledd annet punktum og § 43.

§ 42 første ledd skal lyde:

Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av § 8 første og tredje ledd, § 10 første ledd, § 11, § 14, § 15, § 16 første og annet ledd, § 17, § 18, § 24 første ledd, § 28, § 30, § 32, § 36 fjerde ledd, § 39 annet ledd, eller av forskrift i medhold av § 8 eller § 29, som anses som vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger, kan det *illegges* et overtredelsesgebyr som den som vedtaket retter seg mot, skal betale. Ved vedtak om overtredelsesgebyr gjelder markedsføringsloven § 42 annet og tredje ledd tilsvarende.

XIV

I lov 15. juni 2018 nr. 32 om pakkereiser og reisegaranti mv. skal § 51 lyde:

§ 51. Håndheving

Med unntak av kapittel 8 skal Forbrukertilsynet og Markedsrådet føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, overholdes. Kontrollen utøves etter reglene i markedsføringsloven §§ 32 til 41, § 42 første ledd annet punktum og § 43.

XV

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
2. Loven får bare virkning for tilsyn og kontroll foretatt etter lovens ikrafttredelse. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 27. februar 2020

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Kari Henriksen

ordfører

